

Latvijas Republikas
Ekonomikas ministrija
Ministry of Economics
Republic of Latvia

Komplekss risinājums elektroenerģijas tirgus problemātikai

2013. gada 18. jūlijs

Saturs

Elektroenerģijas tirgus
liberalizācija
mājsaimniecībām

Subsidētās enerģijas
nodoklis (SEN)

Elektroenerģijas tirgus

Sociālais atbalsts trūcīgajiem
elektroenerģijas izmaksu
segšanai

Elektroenerģijas lietotāju
atbalsta fonds (ELAF)

Risināmās saistītās problēmas

- Vēsturiski izveidotā dāsnā subsidētās elektroenerģijas atbalsta sistēma rada būtiskus OIK pieauguma riskus
(2011 – 1,17sant./kWh; 2012 - 1,23sant./kWh; 2013 – 1,89sant./kWh; 2014 – 2,33sant./kWh; 2015 – 2,55sant./kWh; 2016 – 2,61sant./kWh)
- Nav fokusēts sociālā atbalsta sniegšanas mehānisms - AS «Latvenergo» subsidē starpību visām mājsaimniecībām starp Starta tarifu un Pamata tarifu par aptuveni 18 milj. LVL. gadā
- Latvijas uzņemtās saistības pabeigt tirgus atvēršanu un izbeigt elektroenerģijas mazumtirdzniecības cenu regulēšanu līdz 2015.gadam
- Prognozējams izmaksu pieaugums mājsaimniecībām, kas izriet no atsevišķo tarifa komponentu izmaiņām un cenu izlīdzināšanas

OIK prognoze 2014.-2020.gadam

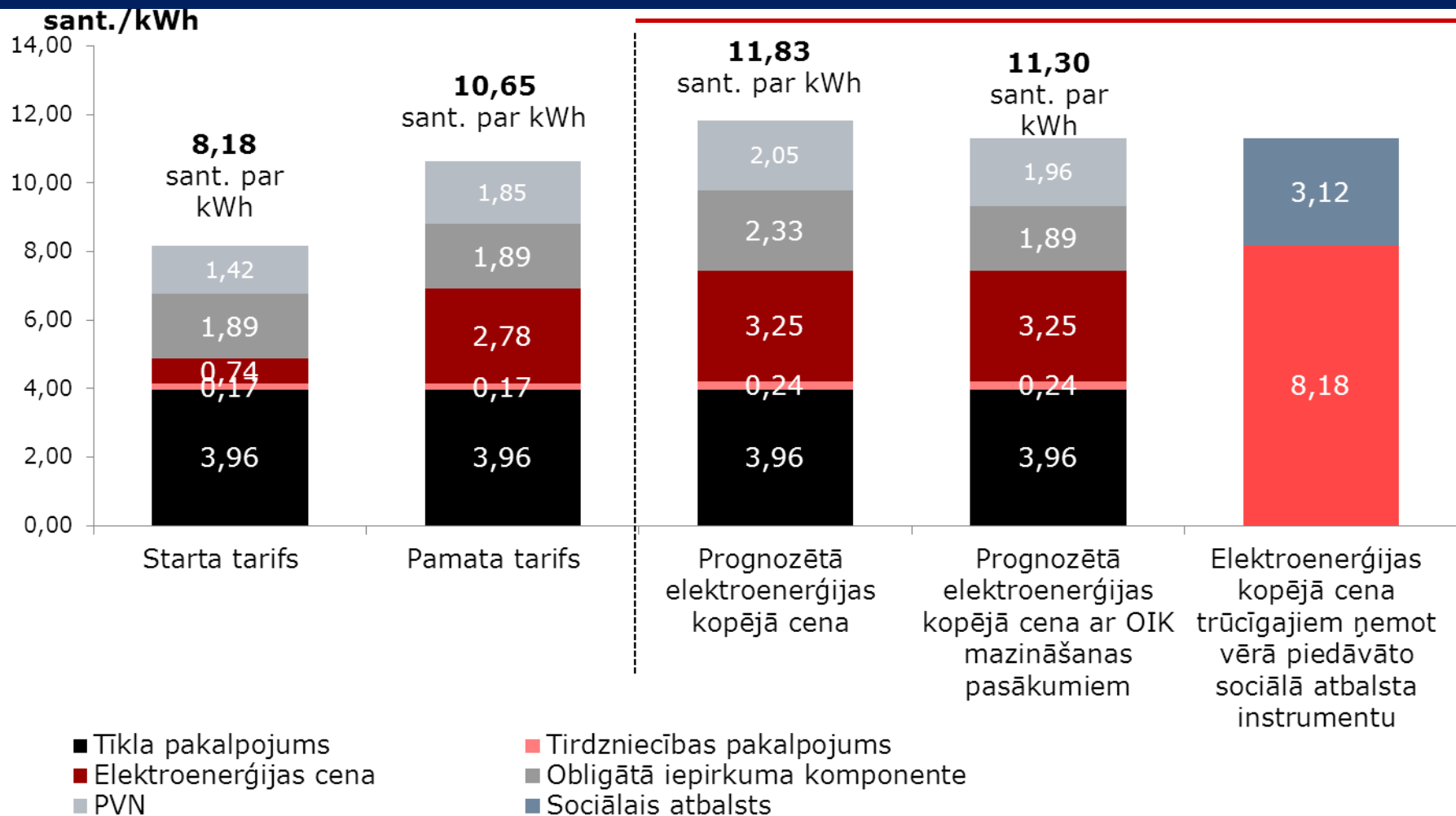
Prognoze (sant./kWh)	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
OIK (AER)	0,615	0,63	0,61	0,688	0,704	0,676	0,657
OIK (Fosilie - CHP)	1,563	1,726	1,738	1,79	1,66	1,536	1,447
OIK (AER - CHP)	0,15	0,189	0,263	0,363	0,415	0,458	0,451
OIK, Kopā:	2,33	2,55	2,61	2,84	2,78	2,67	2,56

Pienēmumi:

- 1) nemainīga dabasgāzes tirdzniecības cena - **210 LVL/tūkst.nm³**;
- 2) nemainīga elektroenerģijas tirdzniecības cena - **30,5 LVL/MWh** (43,5 EUR/MWh);
- 3) neto elektroenerģijas patēriņš: 2013. gadā - 6844 GWh; 2020. gadā - 7620 GWh. Pieaugums: 776 GWh.
- 4) ieviests lielo staciju (ar jaudu virs 4MW) atbalsta mehānisms ar jaudas komponenti par uzstādīto megavatu un enerģijas komponenti, kas ir atkarīga no elektroenerģijas tirgus cenas:
 - lielāka par 4 MW (ieskaitot), bet mazāka par 20 MW - 107 900 LVL;
 - lielāka par 20 MW (ieskaitot), bet mazāka par 100 MW - 83 800 LVL;
 - lielāka par 100 MW (ieskaitot) - 71 900 LVL).

Elektroenerģijas kopējā cena mājsaimniecībām

Samazināts atbalsts elektroenerģijas ražošanai stacijām virs 4 MW

Mērķis: Ierobežot OIK pieaugumu, mazināt atkarību no dabasgāzes patēriņa

Grozījumu būtība:

- Saglabājas tikai jaudas komponente
- Jauda tiek izmantota vismaz 1200 stundas gadā
- Jaudas komponentei tiek veiktas korekcijas atkarībā no pārdotās elektroenerģijas apjoma, biržas *spot* cenas, koģenerācijas mainīgajām izmaksām
- Jaudas komponente tiek samazināta, ja pēc nostrādātajām 1200 stundām elektroenerģijas biržas *spot* cena pārsniedz mainīgās izmaksas
- Atbalsta samazinājums salīdzinot ar 2012.gadu ~ 20 milj. LVL

	Maksa par jaudas komponenti par uzstādīto elektrisko jaudu (LVL/MW)	Piezīmes
4MW-20MW	107 900	
20MW-100MW	83 800	
>100MW	71 900	MK not. Nr. 221 esošajā redakcijā paredz jaudas maksājumu 95712 LVL/MW

Elektroenerģijas lietotāju atbalsta fonds

Mērķis: Ierobežot subsidētās elektroenerģijas izmaksu turpmāku pieaugumu elektroenerģijas lietotājiem. Visi elektroenerģijas lietotāji nākamajos gados maksā OIK ne vairāk kā 2013. gadā - 1,89 sant./kWh (bez fonda – vismaz 2,33 sant./kWh)

OIK apjomu ietekmē:

- *elektroenerģijas tirgus cena,*
- *dabasgāzes cena,*
- *elektroenerģijas patēriņa apjoms*
- *elektroenerģijas saražotais apjoms no atjaunojamiem energoresursiem un efektīvā koģenerācijā!*

ELAF administrators: AS „Latvenergo” (*jaundibināma meitassabiedrība*)
AS «Augstsprieguma tīkli» (*pārvades sistēmas operators*)

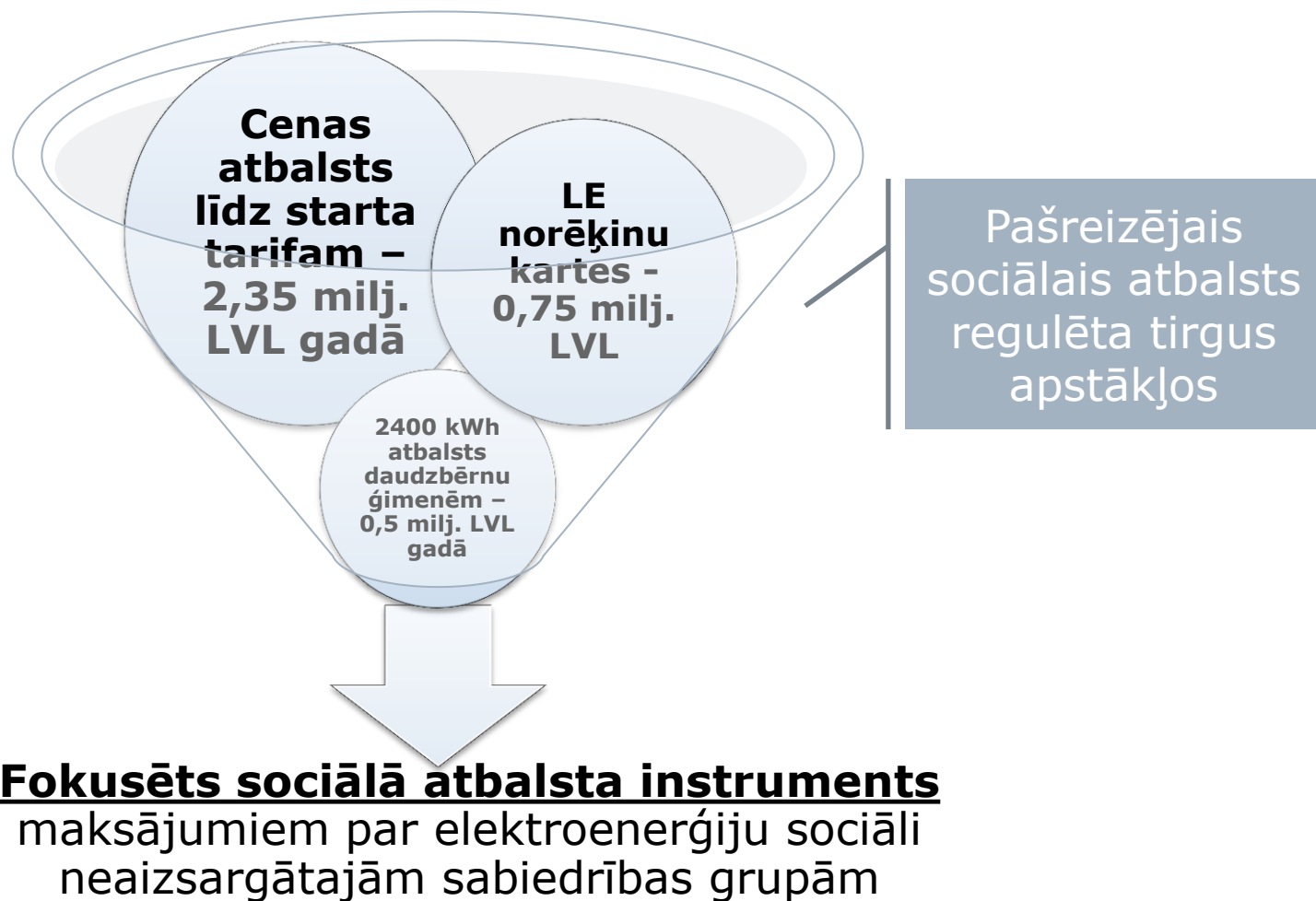
Subsidētās enerģijas nodoklis

Mērķis: Samazināt OIK pieaugumu sākot no 2014.gada un mazināt enerģētisko nabadzību

- ar nodokli apliek saņemto bruto atbalstu elektroenerģijas ražošanai
- nodoklis terminēts līdz 2018.gadam, paredzot tā samazinājumu vai izbeigšanu, ja tiek faktiski panākts subsīdiju bruto apjoma samazinājums
- lai veicinātu AER attīstību un plašāku izmantošanu, elektroenerģijas ražošanai no dabasgāzes noteikta augstāka likme
- vidējā svērtā nodokļa likme 12,8 % (dabasgāze 14%, AER 10%)

	2014	2015	2016
Ikgadējās prognozētās OI izmaksas, milj. LVL	312,7	326,9	335,7
Nodoklis (dabasgāze – 14%)	30,64	32,04	32,90
Nodoklis (AER – 10%)	9,38	9,81	10,07
KOPĀ	40,02	41,85	42,97

Sociālā atbalsta instruments

Subsidētās enerģijas nodokļa ietekme uz siltuma tarifiem

- Siltumenerģijas gala tarifu ietekmējošie faktori:
 - koģenerācijas (pārsvarā dabasgāzes) īpatsvars siltumapgādes sistēmā;
 - efektīvas iespējas aizstāt koģenerācijas staciju jaudas ar citām siltumenerģijas ražošanas jaudām un to siltumenerģijas ražošanas izmaksas;
- Šķērssubsīdiju dēļ prognozējams siltumu tarifu pieaugums 17 pilsētās un apdzīvotās vietās (būtiska ietekme nav sagaidāma – Rīga, ietekme līdz 7% - Cēsis, Daugavpils, Grobiņa, Jelgava, Liepāja, Rēzekne, Saldus, Sigulda, ietekme līdz 15% - Dobeles, Salaspils, Valmiera Jēkabpils, ietekme virs 15% - Ādaži, Bauska, Vangaži)
- Lai uzlabotu siltumavotu efektivitāti un sekmētu vietējo atjaunojamo energoresursu izmantošanu centralizētajā siltumapgādē, kā arī samazinātu siltumenerģijas zudumus pārvades un sadales sistēmās, rekonstruējot jau esošās un būvējot jaunas sistēmas, Kohēzijas fonda 2014.-2020. gada programmas ietvaros, ir paredzēts 37,5 milj. LVL (53,36 milj. EUR) liels finansējums

Nepieciešamās izmaiņas tiesiskajā regulējumā

1. Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā (ELAF darbības principi, jaunā elektroenerģijas ražošanas atbalsta finansēšanas kārtība)
2. Grozījumi MK noteikumos (ELAF darbības principu īstenošana, saudzējoša pāreja esošajiem atbalsta mehānisma daļībniekiem uz jauno mehānismu)
 - 2.1. MK not. Nr.221 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu un cenu noteikšanu, ražojot elektroenerģiju koģenerācijā”
 - 2.2. MK not. Nr.262 „Noteikumi par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamus energoresursus, un cenu noteikšanas kārtību”
 - 2.3. MK not. Nr.914 „Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi”
3. Sociālā atbalsta instrumenta izveide saistībā ar elektroenerģijas tirgus atvēršanas procesu ir jāiestrādā likumprojektā „Grozījumi likumā „Par palīdzību dzīvokļa jautājumu risināšanā””, paredzot, ka dzīvokļa pabalstos tiek ietverts maksājums elektroenerģijas izmaksu daļējai segšanai (pašlaik personām, kas saņem dzīvokļa pabalstu).
4. Subsidētās enerģijas nodokļa (SEN) ieviešanai nepieciešams pieņemt īpašu likumu

Elektroenerģijas tirgus liberalizācija

Ja tiek samazināts OIK un ir izveidots fokusēts sociālā atbalsta instruments, tad MK var lemt elektroenerģijas tirgus atvēršanu no 01.04.2014

Brīvais tirgus

Pārskatāmas un nediskriminējošas cenas

Elektroenerģijas piegādātāju brīva izvēle

Fokusēts sociālā atbalsta instruments

Regulēts tirgus

Regulēti tarifi

Pasīva mājsaimniecību iesaiste

LE elektrības norēķinu kartes

Latvijas Republikas
Ekonomikas ministrija
Ministry of Economics
Republic of Latvia

Paldies par uzmanību!

Adrese: Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519

Tālrunis: 67013101

Fakss: 67280882

E-pasts: pasts@em.gov.lv

Mājas lapa: www.em.gov.lv

Twitter: @EM_gov_lv, @siltinam

Youtube: <http://www.youtube.com/ekonomikasministrija>